

Hoe we ons energie-masochisme kunnen inruilen

Posted on 23 oktober 2021 by Eduard Bomhoff

Een groep jonge Belgische ingenieurs, Horizon 238, heeft de Belgische regering gevraagd om de kerncentrales open te houden, en voor de toekomst Belgische nucleaire expertise te blijven ontwikkelen. Nu zorgt nucleair voor de helft van de Belgische elektriciteit.

President Macron van Frankrijk (70 procent van de elektriciteit uit nucleair) heeft vorige week aangekondigd dat de ontwikkeling van een nieuwe generatie nucleaire reactors voor zijn land de belangrijkste technologische uitdaging is, en stelt dus miljarden ter beschikking voor nucleair onderzoek en ontwikkeling.

In Zweden (waar nucleair zorgt voor 40 procent van de elektriciteit) pleit energiebedrijf Vattenfall (ook in Nederland actief) nu tegen omkering van een eerder besluit om nucleair af te bouwen. En in Duitsland was de pro-nuclaire FDP de eerste keus van de drie miljoen jonge kiezers die vorige maand voor het eerst mochten kiezen – met net iets meer stemmen dan de Groene partij.

Niet èn kernenergie èn nog meer subsidies voor links

Zo blijft er altijd nog hoop, niet omdat nucleair alle klimaatproblemen oplost, maar omdat een taboe op nucleair ons werelddeel in de kou laat staan. De Wall Street Journal noemt dat deze week in een pittig hoofdartikel 'Energie Masochisme – Poetin profiteert van de mislukte klimaatpolitiek van West-Europa'.

D66-prominent Alexander Rinnooy Kan heeft al in juni gepleit voor een opening naar meer nucleair en VVD en CDA gaan daarin wel mee. Maar die drie partijen (en naar ik hoop ook de CU die nog een paar rondes achter ligt), moeten nog een tweede moeilijke politieke stap zetten: geen nieuwe windmolens in de Noordzee, niet meer zonnepanelen op het platteland, en een stop van de 600 miljoen per jaar subsidie voor elektrische auto's. Dan wordt het namelijk ook mogelijk om nog meer miljarden te sparen door af te zien van de extra zware bekabeling in de Noordzee en op het land die nodig zou worden bij extra aanleg van zon en wind.

Want wat is het grote gevaar na een half jaar vergeefs formeren: dat D66 wél schoorvoetend akkoord gaat met meer nucleair, maar tegelijk de linkerflank tevreden wil stellen met nóg meer subsidies voor zon, wind, kabels en elektrische auto's. Partners VVD, CDA en CU hebben zo ook hun prioriteiten, en als er dan eindelijk een regeerakkoord komt met de stapeling van al die wensen van vier partijen, is er geen geld meer voor het lerarentekort, de vacatures in de zorg en de bestrijding van de criminaliteit.

Hier is daarom mijn droom voor Nederland: vorige week had het Engelse weekblad 'The Economist' een advertentie van een internationale headhunter voor een opvolger van Louise Fresco als hoofd van de Landbouwuniversiteit Wageningen. Vraag Louise om nog een jaar te blijven en met die opvolger een plan te maken voor uitbreiding van staf, infrastructuur en studiebeurzen, speciaal voor studenten uit arme landen.

Niet meer van het zelfde, maar innovaties

Klimaatexpert Bjorn Lomborg pleit voor 100 miljard per jaar voor research over het klimaatprobleem. Omgerekend naar de omvang van onze economie zou dus 2 miljard uit Nederland een redelijke bijdrage zijn. Laat Wageningen werken aan

vleesvervangers, efficiënter en zuiniger gebruik van kunstmest, innovatie voor de tropische landbouw, bebossing die maximaal CO2 absorbeert. En laten de drie technische universiteiten in Nederland meer middelen krijgen voor energieonderzoek. Twee miljard voor die vier universiteiten kan zo veel betekenen voor research en voor studiebeurzen.

Onze politieke partijen moeten dus nóg een slag maken: vele miljarden minder aan subsidies voor 'bestrijden', en in plaats daarvan minder maar beter doordachte financiële steun voor intelligent 'aanpassen'. De VN hebben met hun officiële klimaatmodel berekend dat als de EU vanaf vandaag compleet zou stoppen met emissies van CO2 en dat nul-CO2 beleid zou volhouden tot het einde van de eeuw, de temperatuur in het jaar 2100 naar schatting een miserabele 0,14 graad Celsius lager zou uitkomen. Veel CO2 is immers al in de atmosfeer en de grote toename komt nu van China, India en andere armere landen.

China gaat weer over op steenkool

China gebruikt dit jaar twee keer zo veel elektriciteit als tien jaar geleden, maar de prijs van energie is er deze herfst – net als in Europa – omhoog gespoten. Dus bouwt China nog meer kolencentrales en heropent China eerder gesloten minder efficiënte kolenmijnen.

China is veruit de grootste producent van steenkool ter wereld, maar heeft zo veel nodig dat het ook nog op enorme schaal importeert uit Australië en Indonesië. Niet ideaal, want mijnbouw is ongezond en gevaarlijk werk en steenkool verontreinigt meer dan andere energie. Maar President Xi wil zijn industrie niet stil leggen vanwege tekort aan energie en regeert over 40 miljoen burgers in koud Mantsjoerije en nog eens 24 miljoen in koud Binnen-Mongolië.

Lessen uit Harbin

Mijn vrouw en ik hebben het ijsfestival bezocht in Harbin in Mantsjoerije. De ijssculpturen worden in elkaar gezet in begin december en blijven staan tot maart. De zon kan er in de winter fel schijnen, maar bij drie maanden met steeds 25-30 graden onder nul blijven de sculpturen heel mooi bevroren.

Harbin heeft stadsverwarming voor de 10 miljoen inwoners en Xi gaat die niet stopzetten vanwege een 'Green Deal' in de VS, of omdat Greta Thunberg hard heeft

geageerd tegen de verdubbeling van het energiegebruik. Bij die vaststaande achtergrond is het enige zinvolle energiebeleid voor West-Europa:

1. Zorg dat de kennis over atoomcentrales niet wordt beheerst door China en Rusland die nu de meeste research doen, maar *bouw aan versterking van de energie-research* in de eigen regio.

2. Verminder inefficiënte subsidies om CO2 met wind en zon te bestrijden, want dat blijven druppels op een gloeiende plaat zolang China en India moeten doorgaan met steenkool en olie, en vervang die *subsidies voor research* om mondiaal te helpen met intelligent aanpassen.

3. Heb het *vertrouwen dat innovatie nieuwe oplossingen kan vinden* voor dit probleem, zoals innovatie in het verleden al zo veel andere problemen – de pest, cholera, tbc et cetera heeft opgelost.

4. Wees eerlijk dat de meeste CO2 al eerder in de atmosfeer is gekomen en dat de 'Green Deal' en Greta Thunberg symboolpolitiek bedrijven voor de Bühne. Wie bij de huidige prijs voor energie nog steeds daarvoor applaudisseert, lijdt aan energie-masochisme.

Prof Eduard Bomhoff *schrijft al bijna drie jaar vanuit Koeala Loempoer (Maleisië) zijn steevast interessante columns voor Wynia's Week.* ***Over politiek en economie, met soms een uitstapje naar cultuur, maar altijd nuchter, ongebonden en met een wereldwijde blik.*** *Steunt u de onafhankelijke berichtgeving van Wynia's Week? Graag! Doneren kunt u* ***HIER****. Hartelijk dank!*